

ДІЛО

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Рипок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шакл. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америкі 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції: 28-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДЬОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

V-ий Зїзд українських природників і лікарів.

V-ий Зїзд українських природників і лікарів відбудеться у Львові в днях 20.—22. квітня ц. р. Програма Зїзду: Субота 20. квітня, год. 15, зала Інституту ім. Лисенка: 1) Відкриття Зїзду. 2) Виступ Президії. 3) Привітні. 4) О. Подоланинський: 25-ліття Українського Лік. Т-ва. 5) Б. Бучинський: 25-ліття Медичної Громади. 6) Т. В. Бучинський: Новіші погляди в науці про життя. Неділя 21. квітня, год. 9, зала природничого музею Н. Т. Ш., вул. Чарнецького 24., засідання обох секцій. На денному порядку реферат В. Кубівича на тему „Людиність українських земель у карті“. Вистава з польськими. Понеділок 22. квітня, год. 13, та сама зала, спільне засідання обох секцій. На денному порядку: 1) реферат В. Кубівича на тему „Зміна в стані заселення українських земель СССР в останні роки“. 2) Звіти з праць секцій. 3) Репортажі. 4) Закриття Зїзду.

Крім того в неділю від год. 10. працюватиме окрема секція природників у підсекціях: біологічній (реферати І. Раковського, О. Тисовського, С. Мриг, Т. Фотіянка, Е. Малика), географічній (реферати З. Залуцького, Ю. Поліського, І. Тисі), математично-фізичній (теми й реферати будуть подані пізніше). Спільне засідання

біологічної і географічної підсекцій, алуцелі в оглядинами природничого музею НТШ в новому приміщенні й реферати В. Бригідера, С. Пастернака і В. Огововського, відбудеться в неділю 21. к. м. в год. 15.

Секція лікарів працюватиме в неділю 21. к. м. від год. 9.30 у залі музею НТШ. На денному порядку реферати М. Пагачинського, М. Дворовича, Т. Мацькова, Т. Бучинського, І. Ортинського, Е. Дурделла, Я. Шматери Копажової. В год. 15. у тій самій залі відбудеться ювілейна Заг. Збори Українського Лік. Т-ва. II. засідання лік. секції відбудеться в понеділок 22. к. м. в год. 9. На денному порядку реферати Е. Пиліпка, Ю. Маковського, Н. Мазевої, І. Ортинського, Т. Гвоздецького, Ю. Добриловського, М. Струха, П. Горлицького, Е. Вертинороха і О. Маланюка.

Зїзд буде попереджений помпальним богослуженням за померлих членів У. Л. Т. в суботу, год. 8, в Успенській церкві.

Кореспонденцію в справах Зїзду спрямовувати на адресу: д-р Євген Дурделло, Львів, Сикстуська 22.

Зімовний Комітет творять: д-р В. Левинський, д-р Ю. Поліський і д-р Т. Е. Бучинський.

В. Британія не прийме ніяких нових зобов'язань.

ЛОНДОН, 12. 4. ПАТ. Хід нарад у Стрезі стосує політичні кола Лондону, що щонайменше стверджує, британський уряд не дасть собі ніяких нових зобов'язань. Британські міністри неспокійні з приводу становища Німеччини, але все ж оподівають, що Німеччина підлягає довірі з власних сусідів. Німеччина ніколи не сказала ще свого слова. Одне, чого вистало, що Німеччина не причиниться в загрозу безпеки, тоді без сумніву британський уряд розгляне прихильно заходи інших держав, щоб устатити гарантії взаємної безпеки між Німеччиною. В кожному випадку британський уряд не змінює свого становища, яке з'явився у Лондонській заяві з 3. лютого ц. р. Британський уряд міркує, що найкращою метою безпеки буде не підписати регіональні пакти у рамках Ліги Націй. В Британії не підлягає підпиту у справах середньої Європи ні східного пакту. Коли залпа Гітлера, яку склав канцлер мін. Салмонові, у справі повороту Німеччини до Ліги Націй означає, що Німеччина не вернеться, тоді не дістане аніж кохонів від інших держав, тоді не станове ще викликало би саме протилежне становище В. Британії.

За поворот Німеччини до Ліги Націй.

ЗАЯВА ПРЕМ. МЕКДОНАЛЬДА.

СТРЕЗА, 12. 4. ПАТ. Прем. Мекдональд заявив журналістам, що В. Британія не думає ширше відкрити дверей Німеччині до Ліги Націй. Британія бажає, щоб Німеччина вернулась до Ліги, але не на умовах, які писує Берлін. Це великою помилкою міркувати — говорити, що В. Британія згодиться на кожне до-

магання Німеччини за цим її повороту до Ліги. Колиб інші держави згодні на домагання Німеччини, то це було би великою небезпечкою для довіри до Ліги і до трьох великих західних держав. Годі подумати, буцімто вдасться порішити три великі держави в їх акції для вдержання миру.

Військовий союз Італії з Францією?

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. „Л'Евр“ пише, що найважливішим моментом на конференції у Стрезі є франко-італійські розмови. Кажуть, що Франція запропонував Франції військовий союз, який би міг бути підписаний військовими силами Малої Антанти і балканськими державами. Широкі повноваження уможливають прем.

Феландові і мін. Лівалеві розглянути ці пропозиції.

Парижська преса радіє вислідом першого дня нарад у Стрезі. Преса привітала з задоволенням заяву прем. Мекдональда, що поворот Німеччини до Ліги не може відбутись без застережень.

Жахлива торгівля людьми.

Як гинуть емігранти на американських водах.

У зв'язку з проектом поширення повноважень американського уряду прайі в справах еміграції у Вашингтонському конгресі засовано невідомою дати жахливі подробиці торгівлі людьми на підкладі нелегальної іміграції до З. Держав. Арештовано 35 заочників, що за деякий час виманити мільон доларів від нещасних жертв, які обіцяли переплачувати до З. Держав, оплачуючи іміграційні формальності. Імігранти були безоглядані бандити, що не жалілися навіть убивати свої жертви. Тереном їхньої діяльності є острів Куба, куди приїждять багато людей з цілого світа, щоб звідси діста-

тись до З. Держав. Пачкарі зашивали їх у мішки і падали за фрахтом як каючки з пригоєм тощо. Колиж прибережний сторожа прийшла на корабель, щоб перевести докладну ревізію, матроси кидали нещасних людей у мішки попросту в море, де вони топилися. В інших випадках викидали переплаченими емігрантам зуби, щоб забрати їм золоті ланцюги. Стрінувшись з протестом, убивали їх і кидали в море. В найгіршому випадку висаджували їх на безлюдних і безводних островах біля Флориди, де вони гинули зі спраги та голоду.

Уживайте лише

знаменитої цукорії „ЛУНА“
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“
і зернистої „СОЛОВОЇ кави ЛУНА“

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл“ Львів XV,
Церковна 2, тел. 42-97

Перед новою виборчою ординацією.

Львів, 12. квітня 1935.

У повній мовчанці відбувається опрацювання нової виборчої ординації до Союму та Сенату. На сторінках польської опозиційної преси правда час від часу виявляються деякі вістки, але не лише здогади, а часом газетарсько-партійні інспірації. Проурядова преса поки що обмежилася до короткої замітки-газета: нова ординація повинна завершити боротьбу з партійництвом. А при обговоренні самого закону нової конституції можна було лише почути, що слід голосування на партійні листи заступити голосування на особі. Підкреслювалось при тому, що до державно-публічного життя необхідно прийняти найбільше вартісні та заслуговані особи, без огляду на їх політичні переконання. Навіть, навпаки, різноманітність політичних переконань нових послів та сенаторів має бути корисною в новому державному устрою. Адже при ній Союм зводиться радше до ролі органу, що висловлює свою олінію про проекти нових законів та зголошує свої деідерати в різних ділянках життя; всяк повнота законодавчої влади переходить до уряду. Очевидно, що при такій системі політичної партії не можуть мати давнього значіння при виборах. Організуюча та поряскуюча ролі політичних партій має перейти на урядові чинники.

Така доля чекає польські політичні партії. Але чи можуть втратити своє значіння при новім державнім устрою українські політичні партії? Коли свої міркування базувати на тих же самих ідеологічних підставах, то прийдеється до цілком інших висновків.

Передовсім. Хто в недержавнім народі має відіграти організуючу та порякуючу ролі, як саме не політичні партії. Чейке ясно, що чужонаціональний державний апарат не може заступити собою наших політичних організацій. Очевидно, коли хочеться трактувати український народ, як окремий національний організм зі всіма його правами. Не знаємо, чи автори нової виборчої ординації до Союму і Сенату будуть рахуватись із цим особливим положенням, яке займає український народ в польській державі. Але незалежно від того, як потрактує наш національно-політичний прав: нова виборча ординація, треба з особливим натиском підкреслити, що ніколи не втратять своєї сили та значіння ті правно-політичні підстави, на яких базується право українського народу до можливо найширшої автономії в межах польської держави.

Український народ творить більшість населення на тих своїх віколичних землях, на яких колись існувала Галицько-Волинська Держава. Ще так недавно і з такою посвятою він боровся за свою незалежність і хоч її не здобув, то раз на все перестав бути етнографічною масою, а став дозрілим народом, свідомим повноти своїх національно-політичних прав.

З другого боку, право кожного народу до самостійного життя осягнено потоками крові останньої світової війни. Це право стало нормою міжнародного права і хоч не у повноті було воно застосоване у міжнароднім житті, то всеж не тільки не втратило свого значіння, але постійно зростає на силі. Не в Європі тільки, а в цілому світі відбувається процес, що його називають націоналізмом.

П о с и л а й т е п е р е д п л а т у !

Зокрема щодо українського народу в Польщі, то не втратила сили ані постанова Ради Амбасадорів держав Антанти з 14. III. 1923 р. ані теоретично не анульований і польський закон з 26. червня 1922, а ті два акти признають українцям право до автономії.

Тому ясно, що не можна ліквідувати політичного життя українського народу; не можна також обмежувати і ролі українських політичних партій при виборах до сейму і сенату.

Словом, коли не хочеться перекреслити національно-політичні права українського народу та внести дезорганізацію і безладдя в його полі-

тичне життя, то не можна обмежувати ролі і діяльності українських політичних партій взагалі, а зокрема і при виборчій акції. При тих же самих ідеологічних засадах виборчої ординації до сейму і сенату мусить бути іншою на українських землях, ніж на польських.

На закінчення прикра для нашого національного пресіжу увага. У світлі цих міркувань якою безмежно невідповідальною демагогією та безглузлим малпуванням чужого видається пропаганда в недержавному українському народі боротьби з власними політичними партіями.

С. Хруцький.

Стреза.

Читачі всіх ілюстрованих часописів у світі мають нині змогу оглянути образок краєвиду, що подає на завітину рію: чарівне озеро поміж горами, що виблискують своїм критим шпильми, модерну міську променад над берегом, а посередині озера островець, що потаїме у зелені пальм: між кущами дерев і квітів біліють стіни розкішної палати, тої палати, на яку нині звернені очі світа. Це містечко Стреза над Ляго-Маджоре і острів Ізола Белла з палатою князів Боромео, в якій колись мешкав Наполеон. Вчора у тій палаті, в атмосфері казкової природи й найближчій вибагливого комфорту, розпочалась конференція, яка впродовж рятотом до значіння історичної події виключно з огляду на склад конференції: три прем'єри трьох західних великодержав, два міністри закордонних справ, державні секретарі й безліч референтів найвідповідальніших ресортів, — це навіть у післявоєнній добі, в якій паради й наради, з'їзди й конференції стали якоюсь манією, річ неабияка.

Кажемо, що лише особистий склад конференції, лише присутність на ній Мусоліні, Мекдональда й Флоридана, Саймона, Лівалла і Оувіча, амбасадорів Франції, Англії й Італії із різних європейських столиць, — лише той список імен звернув на Стрезу таку увагу, якою вона нині втішається. Бо арештою ніхто до тої конференції не приїжджував надзвичайного значіння ані тоді, коли в Парижі, 28. жовт. міс., безпосередньо перед подорожжю англійців до Берліна, виринула ідея такої конференції скликати, — ані і тепер, після дипломатичної англійської подорожі по столицях Європи, ніхто від тієї зустрічі прем'єрів і міністрів та активних дипломатів не сподівається винаходу якогось такого чародійного лікварю, яке враз вою хвору Європу виликувало, усува-

ючи і симптоми недуги і її джерело. Кажав недавно віцепрем'єр Вел. Британії Болдуїн, що Європа подає на дім божевільних і подорож по Європі подає до проходу по домі для душевно хворих. Порівняння справді досить влучне. Існують тільки різні погляди на те, хто надав Європі того характеру дому божевільних, хто нині ту атмосферу підтримує, де саме існують осередки тієї недуги і як вона проявляється. Так само, як на повищу драстичну характеристику, всі учасники нинішньої зустрічі у Стрезі напевне однаково однозгідні щодо остраху перед вибухом війни в якійнебудь частині Європи і раді би той вибух боляй відсувати як мога найдалше. А проте в деталях, у подробицях дискусій: де лежить небезпека для мира, хто йому поосередньо і безпосередньо загрожує та в який спосіб найкраще одбутися гарантію мира, — існують великі розбіжності. І тому лікарський консилиум у Стрезі мабуть не тільки не випише однозгідної рецепти, але й не поставити одної діагнози.

Існують нині в Європі держави, охоплені просто якоюсь воєнною паникою. Громадянам тих держав та ще більше їхнім дипломатам хотілось би жагуче ось-ось вийти з тієї атмосфери вічної непевності. Звіділь і перебільшені та безпідставні надії на величезні успіхи кожної чергової наради, кожної дипломатичної подорожі чи з'їзду. Ведром холодної води стала безперечно стаття в органі Мусоліні „Попольо д'Італія“, в якій невідписаний, але аж надто авторитетний автор, перестерігає перед зайвим оптимізмом та поручає своїм землякам найкращий спосіб забезпечити собі спокійний сон: 600.000 воєнків під зброєю. Ще конкретніше говорить (голосний на іншому місці) комунікат Райтера, який висловлює офіційне становище Англії. Читати цей комунікат

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „Рідна мова“

призначений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За грішми: в Європі 9 зл., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

треба в цей спосіб: Англії не бачить підстави, щоб виле нині монтувати „протинімецький блок“, бо є переконання, що при добрій волі (обосторонній) Німеччина може дійти до порозуміння з „каторжес із сусідніх держав“. Себто, Англія не вважає збірних пактів єдиним доцільним способом і допускає ще радше двостороннє безпосереднє порозуміння. Англія поручає дальші розмови з Німеччиною, яка „не сказала ще свого останнього слова“. Від себе заявляє рішуче, що протиставляється німецьким колоніально-експансіонним плянам і — не прийме на себе ніяких більших зобов'язань щодо територіального стану європейського континенту...

Становище і Італії і Англії. Франція, ясна, але й становище Франції не залишає ніяких сумнівів. Хоча провідні державні діячі Франції не квапляться до такого союзу з Союзом, який грозить охолодженням взаємин з Англією (офіційно ця остання не має нічого проти таких союзів, як кому до вподоби) та остаточним зазначенням дороги до розмов з Німеччиною, проте до такого союзу пре Францію й прихильна опінія, яку нині оформлюють збільшені ядрили французького народнього вчителства (ж вчительському конгресі опівали недавно інтернаціонал та радили під червоними прапорами), скорумпована совітськими фондами французька преса, соціалістична й жидівська протигітлерівська „пропаганда страхіть“ воїх німецьких емігрантів, якіні впливовий „єдиний фронт“ французьких соціалістів і комуністів. І тому під записком тої прилюдної опінії напередодні Стрези

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ.

Королева і чура.

(Докінчення.)

— Зовсім не дивуюся і не маю права не вірити тобі — пробував я викрутитися. — Тільки...

— Аа, ти може думаєш, що я про тебе жартую? — знехач зареготався мій інформатор. — навіть у думці не маю! Аджеж ти є найсоліднішою підпорою стеропарубоцького стану. Щоби вистити такого „аванаса“ як ти, певне і Матильда мала — жартував беззастенливо мій товариш.

Ще в час обіду у пані Марти вибухнув нараз невимовним реготом і глянув іронічно на мене.

Ще того самого вечора, коли тільки добре смеркло, вибрався я на Ринок. Якось не хотілося вийти у цього мітичного д-ра Петра Левицького, нареченого Матильди, що дивним дивом мав те саме прізвище, що й я. Може справді мій товариш тільки замартував? Може бачив мене тоді на маскараді і тепер жешкував не жалюючи? Я пробіг під гору кілька сумрачних челястей кам'яниць. Аж при кінці довгого ряду будинків відкрив я на одних дверях невеличку, вже добре стурту й запламлену, візитну картку. „Д-р Петро Левицький“ — прочитав я. Це вже не були слова жартуна товариша, але матеріальний доказ існування мого двійника. Правда, мені на ймя було Півало. Та на цій записці тоді була тільки перша буква нашого імени. Так, поволі пригадав я всі подробиці цього вечора, що попередив масковий вечоринці. Віанту Мілі, її упадок на сходах, найлеву картонку і її зміст. „Д-р П. Левицькому, до власних рук“. Алеж це був не хто інший, тільки він, Матильдин наречений! Записка попала прищепово у мої руки і мені довелося тільки застудити його.

Того відкриття засоромило мене ще більше.

Я згадав Матильдин неспокій, її зрезигновану мітку. Яку невдачну роллю довелося мені заіграти супроти неї! Моя фантастична любовна пригода виявилася справдішньою комедією помилок, маскарadoю костюмів і людей, не для кожного приємною. Я враз збіднів на ту... Матильдину записку, що призначена для когось іншого, перестала бути моєю власністю. З герої романтичної пригоди я став назад життєвим чураю. Ця дівчина ролі у житті тепер соромила мене і перестала мене вдовольняти. Я став оминати Матильду. Думка, що ця дівчина моглаб заговорити до мене, згадати перипетії балавої ночі, нагадати своє тодішнє дивування, жалі і резигнацію, приводила мене до гарячки. Під шретенком, що виїжджаю зі Львова, змінив я пральню, щоби тільки оминити нагоду побачення з нею. Але і цього було мало для моєї подразненої амбіції. Одного дня вантажний віз заїхав перед стару кам'яницю і забрав скромне моє добро. Я змінив мешкання. Мешкаю тепер поблизу Замку. Моє вікно виходить на город, що межує з підземковими плантаціями. Особливо весною і літом це дуже приємно.

Я почув ще про Матильдине вінчання з д-ром Петром Левицьким. Потім шезла зовсім з мого овиду. Кажати, що виїхала зі Львова. Одноманітні будні стерли згодом з моєї пам'яті образ цієї дівчини. Я не згадував би про неї і сьогодні, якби не дивний припадок, що звів мене з нею знову. Це сталося якось перед роком, на другий день Зелених Свят, коли то наш нарід поминає змерлих. Була прегарна погода. Маю звичку, у вільні від бюра дні, ходити самотою на проходи. Цього дня я вибрався на Янівський цвинтар. Обійшов могилу, послухав народнього співу. Потім пішов я ще трохи у напрямі Капарівської стації. Повітря було свіже, весняне, прозоре. Вертався я знову повз ворота цвинтаря. Смеркало. Я глянув крізь хвіртку. Долетів до мене запах свіжо розквітлої конвалії. Якійсь запізнений жебоак счав

у вечірній спокій одноманітній шепіт своєї молитви. Тоді знехач вона підійшла до мене. Була вся в жалобі, з довгим чорним вельоном, що спливав з її капелюха. Я пізнав її по очах, що залишилися великі, матові, гіпнотизуючі.

— Давно не бачились, — заговорила перша до мене.

Я поклонився їй мовчки. Стала балакати багато про себе, якби стрінула близького знайомого. Це здивувало мене і вона це запитиміла.

— Дивуетесь, що розказую вам усе, про смерть Петра, самоту моєго життя? Аджеж я все маю велике довіря до вас. Тямите тоді, усміхнулася.

— Думаєте, ця записка, що помилково попала в мої руки?

Я зніяковів.

— Алеж зовсім не помилково, — енергійно заперечила Матильда. Вонаж була призначена для вас.

Щось зашеміло у моїх грудях. Я завагався.

— Не розумію вас, — шепнула я.

Усміхнулася мезанхольно. Узляла мене під руку, як тоді, на вулиці, після маскарadi.

— Ходіть, — сказала довірливо, — дунаю, проведете мене до міста?

Ми стали йти.

— Тепер можу вам все розказати, почала Матильда, цеж було так давно, а Петро, головний герой цих давніх подій, уже не живе. Ми стали вогкі і Матильда замовкла. Нарешті оживилася знову.

— Я вже давно повинна була подякувати вам, сказала наче веселіше, я не скористалася з вашої ввічливості не питаючи навіть дозволу.

— Нічого не розумію, — здвигнула я плечима.

— Бачите, тоді, давно... саме цієї ночі, загадалася, зрештою це не важке, це було давно. Можу вам тільки сказати, що Петро, як багате молодих гарячих голів тоді належав до підлі-

Справа Академічного Дому.

ЗАЯВА КОМІТЕТУ АКАДЕМІЧНОГО ДОМУ.

Останніми часами зайшли в Академічному Домі між студентами-мешканцями Академічного Дому й його адміністратором поважні непорозуміння, які довели до того, що згаданого адміністратора невдоволені студенти усунули з Академічного Дому. Супроти цих жалюгідних подій Комітет Академічного Дому був приневолений замкнути з днем 10. квітня ц. р. Академічний Дім і доручити його мешканцям із

нього випроводитися до часу святочних ферій т. є до дня 18. квітня ц. р. Нове прийняття студентів на мешкання в Академічному Домі буде в відповідний час подане до відома в часописах.

Львів, дня 11. квітня 1935.

Комітет Академічного Дому,
установлений Виділом НТШ.

За охорону народнього здоров'я.

Перед Загальними Зборами Українського Гігієнічного Товариства 14. IV. ц. р. в год. 12-й в Бесіді.

ЗАВДАННЯ У. Г. Т.

Вже 14. квітня ц. р. вполудне, відбулися Загальні Збори одного з наймолодших товариств Українського Гігієнічного Т-ва. Тяжке завдання оздоровити свій нарід та охоронити його перед всякими пошестями, суспільними недугами, а передовсім туберкульозом взяло воно на свої несилені плечі.

Чи зламаємо собі усі справу з ваги завдання, кількості і якості праці, числа перешкод та кількості працівників на цій запущеній у нас ниві?

Гурток і то доволі малий промадан, серед перешкод чужих, а без підтримки своїх, прочищує шлях цієї неторканої ще ділянки, якою є охорона народнього здоров'я.

БРАК ОСВІДОМЛЕННЯ.

На жаль у нас над цією справою мало чомусь задумуються різні провідні чинники. Чи насправду є важніші справи? Чи народне здоров'я є таке байдуже? Чи воно не цікавить у більшій мірі загально лікарів, політичних і економічних діячів, провідниць жіноцтва, молоді, селян і робітників?

О, ні! Навпаки, кожний цінить своє здоров'я понад всякі скарби, але ставиться до цієї справи радше індивідуально, а не з суспільного становища. Чи старався хтонебудь довідатись про те, що рік-річно на наших землях в Польщі змирає около 25.000 людей лише на туберкульоз, а відсятеро стільки є хорих? Чи задумується хто над тим, скільки страти має родина, громада й народи наслідком довгої хвороби й смерті дорослих, доволі молодих людей і то страти матеріальної і в людях, нераз найкращих народніх робітників? А скільки пропадає марно дітей, будучності народу?

ПРИРОДНИЙ ПРИРІСТ МАЛПЕ.

А природний приріст людности у Польщі, і то головню на наших землях мале. Це наглядно виказує остання статистика. Великий спадок зазначився в останніх 2—3 роках, найбільше в східних і південних воєводствах: з 16.1 чи 14.0 на 9.9 чи 9.8 річно, коли в центральних воєводствах цей приріст держиться на однаковій стопі 12.2

Ще некорисніше випадає для нас ця статистика, коли рівняти природний приріст різних віросповідань, а саме: римо-католики 12.8, жи-ди 10.9, правосл. 9.7, гр.-кат. 8.6.

Чи ця статистика не каже призадуматись над справою охорони здоров'я і якщо не можна вплинути на збільшення природного приросту, то тимсамим треба розтягнути більшу опіку над здоров'ям живих людей.

Це зрозуміли культурні народи давно, повели завзяту працю в цій напрямі і мають тепер асичайні успіхи.

Не грає в цій праці великої ролі багатство даного народу, але в першій мірі освідженія у справах гігієни та охота до праці.

ЯК ЦЯ СПРАВА СТОІТЬ В ІНШИХ НАРОДІВ?

Для прикладу згадаймо про акцію за народне здоров'я у північних народів, данців, норвежців, голандців і т. п., які займають перші місця у праці над поборюванням туберкульозу

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають: „Світ Дитини“ і „Діточу Бібліотеку“

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: **Львів, вул. Зіморевича 3.**

Майже ЗАДУРНО рештки полотна 50 сот. панамы 90 сот., ясики 1-10, крәпон 70 сот., чеба 1- та модні воши на 40% дешенше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Воинів ч. 12.

й коли у нас смертність на туберкульозу на 10.000 людей доходить до 42 річно, то дані своєю невсипущою працею довели до того, що у них смертність є найменша, бо дедви 5/10.000 річно. Дещо вищі цифри є у норвежців і голандців.

Безперечно, що охороною здоров'я опікуються там дуже живо державні органи і великі суми державного бюджету йдуть на цю ціль.

Згадаймо в кількох словах про діяльність і участь загалу в різних організаціях здоров'я.

Членські вкладки протитуберкульозного товариства в Данії з 3.5 мід. населення приносять річно 2.800.000 франків, а збірка з продажі т. зв. квіту життя приносить 4.200.000 фр.

За це в них на кожного хорого на туберкульозу припадає 1 ліжко в санаторії, коли в Польщі бракує щонайменше ще 30.000 ліжок. Данці завели примус зголошувати хорих на туберкульозу, мають 2.500 лікарів спеціалістів і 7000 сестер оглядачок, які працюють по по-раднях, що є в кожному місті і більшім селі. — В Норвегії теж завели примус зголошувати хорих на туберкульозу. Організації тут незвичайно сильні: „Червоний Хрест“ має 63.000 членів. Ліга здоров'я норвеських жінок має 90.000 членів, а протитуберкульозне т-во 200.000 чл.

І багато інших прикладів можнаб навести серед інших народів. Різні народи всько хотять розв'язати це питання, але всі вони сколяться на одному, а саме пропаганді, яку ведуть з великою впертістю серед найширших мас.

ЯК У НАС СТОІТЬ ЦЯ СПРАВА?

Ми нині відповідальні за здоров'я народу й хоча здані виключно на власні сили, мусимо цю роботу повести по нашій змозі. Не маючи, більшої матеріальної підтримки, треба докладати більше праці. Це завдання зрозумів гурток активних одиниць Гіг. Т-ва і не вважаючи на брак зрозуміння наших культурних кол почав і веде цю працю, котра за короткий час існування т-ва є доволі велика. Цим разом хочу підкреслити працю Гіг. Т-ва за останній звітовий рік.

В першій мірі щораз більшим довірам і признанням тішиться Протитуберкульозний Диспансер, який маючи апарат Рентгена проводить докладні оглядини хорих на туберкульозу, дає лікарські поради, а навіть досліджує жит-

М. ВОЗНЯК.

2)

ПІД ГАСЛОМ: „НА ДНІПРО! НА ДНІПРО! ДО КИЄВА!“

(Францішек Духінський і українська справа.)

У брошурі „Stosunki z księciem wojewodą Czartoryskim i jego rodziną Franc. Kijowianina D.“ (Париж 1892) оповів Духінський про свій перший виступ в українській справі таке: Опинившись у 1846 р. в Парижі, явивсь він у тому бюрі міністерства внутрішніх справ, яке опікувалося емігрантами всіх країв, і оповів своє положення в батьківщині самому директорові бюра. Зараз по перших словах Духінського він перервав йому менше-більше ось-як: „Франція дуже терпить у своїх відносинах із Росією на тому, що має польських емігрантів, а ви прибуваєте з Києва, себто з першої російської столиці, яка від 200 років по кривавих війнах із Польщею вернулася до Москви. Ви говорите, що київські росіяни бажають відірватись від Москви. Франція не може вдержувати ворохобників росіян; досить маємо з польськими!“ Банучи, що урядовець щораз більше запалаювався, Духінський сказав: „Отже прощаю Францію; одначе покину її, послухайте мене, що скажу вам, певне перед швидкою, може голбдовою смертю“, і почав викладати про „різницю українців від москалів, про те, як переслідували москалі українців католиків, себто уніятів і українців православних. Урядовець слухав із великою увагою, величи ждати тим, що приходили до нього в різних справах, а Духінський говорив може 20—25 минут щораз з більшим запалом і вишшов із міністерства такий згрижений, що заворів із цього. Та „піднесення прапору незалежної Малоросії“ в француському міністерстві внутрішніх справ у 1846 р. здало Духінському й прихильність мн. воеводи Чарторийського і його тещі княгині Савіжини

Біограф Духінського Антоні Гіллер говорить у своїй брошурі „O życiu i pracach F. H. Duchńskiego Kijowianina (Львів 1885) гіперболічно про заслуги Духінського для українців, а саме: „Якщо всі приятелі народнього права до волі й незалежності, а зокрема справжні слов'яни, повинні бути вдячні Духінському за труд, якого піднявся, так поперед усього українці повинні бути зобов'язані йому за те, що поклав науковий фундамент під будівлю їх відродження. Бож ніхто ясніше й сильніше не доказав документами науки й життя цієї ріжнці, яка заходить між ними й москалями, що бажають їх поглинути; ніхто з такою витривалістю не репрезентував їх справи за кордоном, як він; ніхто протягом пів століття між своїми й чужими щиріше не промовляв за їх самостійність, нарешті ніхто сміливіше від Духінського не заслонював їх муром історії, етнографії й географії від того, щоб не пожерла їх Москва. Хто легковажить цю наукову Духінського оборону, той забуває, що Москва саме на основі науки засудила українців на смерть. Бо з історії, етнографії й лінгвістики, яку сама сфальшувала, витягнула висновок, що українці це один і той самий нарід, що москалі, й заборонила їм працювати над розвитком своєї народности й піднесення своєї мови до літературного значіння. Заказ друкувати книги в українській мові й навчати цієї мови в школах і наказ духовної влади, щоб священники в церквах промовляли по московському, доказує, що Москва на засаді спільного з українцями походження і братерства, яке проголосила, старається їх подібно, як нас поляків, вигубити з обличчя землі“.

Одначе, відокремивши слушно історію давньої київської і галицько-волинської держави від історії Росії, Духінський включив її в історію Польщі не звертаючи уваги на те, що робить таку помилку, яку закинув російським історі-

кам. При тому мотиви такого поступку знаходив у таких аргументах, як поява поляків над Вислою і Дніпром, яких він ідентифікував. А з тим краще буде поклакаться на слова поляка при характеристиці науковості писань Духінського. У вступній статті „Życie i działalność literacka Franc. Duchńskiego Kijowianina“ до збірного рап персьвільського видання писань Духінського (незакінченого) тодішній бібліотекар польського Національного Музею в Рашперсвілі д-р Станіслав Грабський підкреслював, що писання Духінського „не є історичними писаннями в докладному значінні цього слова“. Не маюють вони розвитку суспільної і політичної діяльності польського народу, ні навіть окремих діб і не можна їх назвати методологічними. „Бо як говорять вони нам нічого про те, як маємо досліджувати минуле, звідки маємо брати відомості про минулу діяльність народів, як віднаходити свідчення й пам'ятки минулого, яким способом пояснювати їх і справджувати їх вірогідність, ні тим більше де шукати пояснення стверджених фактів. І не тільки не говорять нічого нам про це... праці Духінського, але, що більше, показують, що сам Духінський не мав наукової методи історичних дослідів, що не застановлявся глибше над нею, ані не старався особливо здобути її“. Бо й був він повиним автодидактом, як і стільки інших тогочасних польських емігрантів „істориків“. Для Духінського не існували догочасні наукові здобутки з поля критики й інтерпретації історичних джерел (Нібур, Ранке, з обсягу методу географічних і антропологічних дослідів (Гумбольдт) тощо. Духінський ставив нарівні побіч себе пам'ятки першорідної ваги й дуже сумнівні, а вже його фільозофічні висловки часто гумористичні.

Менше вже можна дивуватись його довірою до „історії русів“, яку називав найгарячішим протестом проти того, що Богдан Хмельницький

З Москви повідомляють: Літак, який вилетів з Владивостока до Сахаліну ставив у вогні на висоті 3.000 метрів. Літак згорів з шістьма подорожніми і двома летунями. Виявилося, що до вибуху не дійшло в моторі, але в кабіні для подорожніх. У Москві переконані, що до катастрофи дійшло внаслідок терористичного замаху і що в літаку була нескладна машина. Прізвища жертв покищо не устїїнили. Відомо тільки, що одним з подорожніх був кол. шеф ГПУ Рижук.

(Далі буде.)

Міські Театри, в суботу 13-го квітня 1933.

Великий Театр грає нині 7-30 веч.

Безсмертний твір Жигмонта Красинського

„Небожеська комедія“

Театр Різноманітностей

Нині і в наступні дні

„Подружний метч“

Капітальна комедія — гураган сміху. Мотто: Чи мужчина може любити дві жінки рівночасно?

З діяльності Союзу українських совієтських письменників.

Дня 3. квітня ц. р. відбулась під проводом І. Кулика нарада членів управи і ревізійної комісії Союзу Свієтських Письменників України. А. Сенченко виголосив реферат про консолідацію літературних сил і зміцнення управи Союзу. Планується засідання управи Союзу відбудеться 20. квітня ц. р. На черзі наради реферат С. Щупало про завдання критики і Колесника про історію української літератури.

Спільний фронт Франції та Італії.

СТРЕЗА 12. 4. ПАТ. Італійська преса розпитується про зацікавлення співпраці між Італією і Францією. Преса пише, що перший день наради у Стрезі минув у приязній атмосфері.

Французька преса подає здогади, що французька делегація буде домогатися поширення саванції пакту Ліги Націй проти напасті і на всі акти порушення договорів. Становище Франції підтримуватиме Італія. Зате становище Британії невідоме. Здійснюються теж поговори, що у справі наддунайського факту Італія і Франція співпрацюватимуть над зміцненням гарантій, щоб вдержати незалежність Австрії. Франція буде домогатися, щоб до цієї співпраці притягнути ще держави Малої Антанти.

Нова конференція при участі Німеччини, Польщі і ССР?

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Райтер повідомляє зі Стреси, що там обмірковують план нової конференції на ширших основах, себто при участі Німеччини, ССР і Польщі. Справді подробиць ще не обговорювали, але у Стрезі перекохані, що конференція відбудеться у Льондоні. Звертають увагу, що в останніх 24 годинах зацікавились взаємини між В. Британією та Італією.

Бельгія скасувала золоту клявузу.

БРЮСЕЛЬ, 12. 4. ПАТ. Бельгійський уряд скасував золоту клявузу у приватних зобов'язаннях у внутрішньо-краєвому обороті. Таким чином бельгійські довжаники матимуть сплачувати довг після теперішнього курсу бельгійського франка. Цей розпорядок обов'язує від 31. березня ц. р.

1.700 комбатантів передасть відзнаку Мусолінієві.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. „Ле Жур“ повідомляє, що найближчого тижня 1.700 комбатантів з марш. Петеном поїде до Риму, щоб вручити Мусолінієві найвищу військову відзнаку „Медаль Мілітар“

Міська Комунальна Каса Ощадності у Львові.

вул. Валова 9 і 7 та Відділи: вул. Городецька 60 і Жовківська 75
приймає субскрипцію
3% Премійової Інвестиційної Позички
щодня від год. 8-30 до 13-01
і від 17-01 до 19-01. 1360

НОВИНКИ

— Дбайлива хазайка купує вудженину і першої якості м'ясо волове, теляче, вепрове в новозвіданих м'ясарських крамницях „Центросоюзу“ при вул. Личаківській 50, і Жовківській 175. Ціни конкурентно дешеві. 1235 2-6

— Сезон у Черчі. Весняний сезон у Черчі починається вже 1. травня. Хворі на гіст, ісхіяс, проволочну ревму, недуги нирок, шлунока, жіночі та нервові, мають добру нагоду дешевого й вигідного лікування. 1340а 3—5

— Запрошення на V. З'їзд Українських Природників і Лікарів, який відбудеться в днях 20.—22. квітня ц. р., вислано. Товаришів, котрі з якихнебудь причин запрошення не дістали, просимо звертатися по них на адресу: Українське Лікарське Товариство Львів, Підвалля 7. I. — Зізданий Комітет. 1359

— Кераміка, магазин порцеляни і скла під управою Олександра Ониська перенесений з вул. Руської на вул. Галицьку 5 в подвір'ю. 1356 2-7

— Прем'єра у театрі „Заграва“. 13. ц. м. виставить у Тернополі театр „Заграва“ під артистичним проводом В. Блавацького нову п'єсу Мерія-

ма-Лужницького „Ой, Морозе-Морозенку“, останню пригоду полковника козацьких військ Станислава, гербу Прус, Мрозовицького. З Тернополя виїжджає театр до Бережан, де крім згаданої п'єси виставить ще „Ой не ходи Грицю“ і „Крамарі слави“ Паньоля.

— Реколекції для мужчин відбудуться заходом Т-ва катихитів в семінарській церкві у Львові, вул. Коперника 36 від понеділка, 15 ц. м. що дня від год. 6 веч. Сповідь буде в п'ятницю, 19. ц. м. від 5 год. веч., причастя в суботу, 20. ц. м. в год. 7.30 вранці.

— Народня Організація Українців м. Львова запрошує своїх членів на анкету Кругжа Рідної Школи стрийської дільниці, на день 14. квітня (неділя) ц. р. в год. 11. передпол. в доміви при вул. Супінського 23. Реферувє посол д-р Ст. Біляк.

— Спів за працю письменника на тему „Чи письменник мусить мати світогляд?“ поведуть М. Рудницький і д-р М. Гнатішак у неділю 14. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Молодої Громади“ (Народня Гостиниця І. п.). Вечір улаштує „Т-во письменників і журналістів“ із правом вступу на салю також для нечленів.

— Гарний жест. Дружина „Театру ім. Тобілевича“ прислала на руки Управи „Кооперативи Український Театр“ 60 зод. — чистий дохід із одної вистави у Перемишлі на кошти лікування О. Кривіцької, що лежить від кількох місяців у Львові. Управа „Народнього Дому“ у Перемишлі відступила на цей вечір салю безплатно. Знаючи незвичайно важкі матеріальні умовини наших артистів, треба вважати таку пожертву актом великої культури. Хоча О. Кривіцька не є нині членом трупи Театру ім. Тобілевича, яку покинула кілька місяців тому, що перейшовши до „Заграви“, всеж її давній довголітній товариш праці хотіли зазначити цим способом свою симпатію для неї.

— Пригадка на часі. Зближається пора улаштування Свята Матери (друга неділя місяця травня). Багато наших установ, що займаються підготовою цього торжества, не знає, де шукати за потрібними матеріалами, які підходилиб на зложення відповідної та доцільної програми цієї імпрези. Тому на іншому місці подаємо окрему інформаційну статейку в тій справі, а тут замітимо, що багато різноманітного матеріалу, який надається на зложення добірної програми, найдуть організатори Свята Матери в травневих числах дитячого журналика „Світ Дитини“, від 1930 р. починаючи. Зокрема цьогорічне травневе число (9). „Світа Дитини“ має великий добір зовсім оригінального матеріалу. Між іншим є там гарна сценка Лідії Горбачевої п. з. „День Мами“ і дитяча ревія пера Антона Лотоцького п. з. „Вітаймо нашу Неньку“. Тому звертаємо на це число увагу всіх заінтересованих, головню наші культурно-освітні установи в краю. Ціна одного числа 50 сот.

— Загальні Збори Спілки Студентів-українців у Німеччині. Дня 20. березня ц. р. відбулися в Берліні Загальні Збори Спілки Студентів-українців у Німеччині (заснованої ще 22. січня 1921 р.), на яких вибрано нову Управу Спілки. До управи ввійшли: Ієж. Дмитро Волошак як голова та П. Кожевників, Д. Садівничий і М. Максимюк як члени Управи. До Ревізійної Комісії ввійшли: М. Слива, Ф. Ємель і Я. Гумовський.

— Управа Української Громади в Берліні, вибрана на загальних зборах дня 27. лютого ц. р., почала свою діяльність з днем урядового затвердження І. ц. м. і влаштує м. і. спільне свяченє на Великдень та Шевченківський концерт у травні ц. р.

— Цукор для пчід подешевів. Львівська Рідинна Палата подає до відома, що ціна цукру для доживлювання пчід за 108 кг. з опакуванням льоко цукроварня є 43 зод. До того приходиться ще 2 проц. податку і 2 зод. за кошти затроєння. Ціна цукру обов'язує від 1. квітня до 31. травня ц. р. Цукор придляється головню з цукроварні в Городенці. За інформаціями слів звертатися до Рідинної Палати.

— Метеорологічно-астрономічна станція на Чорногорі має бути збудована цього року державним коштом. Обсерваторія стане на вершину хового будинку між двома вежами. З державною телеграфічною і телефонічною сіткою буде получена окремим каблем і власною радіо-телеграфічною станцією. Зі станції можна буде обсервувати не тільки вищі верстви атмосфери, але і стратосферу. Буде в ній лабораторія для дослідів геофізики, земного магнетизму, астрономії і т. п. Дослідками чорногорської станції буде користуватися державний метеорологічний інститут (ПІМ) при передбачуванні погоди.

— Вибрики молоді супроти туристів. Міністерство освіти видало розпорядок у справі вибриків шкільної молоді супроти туристів. Тому що шкільна влада одержала від туристичних організацій скарги на невідповідне поведіння молоді, міністерство освіти поручило шкільним урядам в краю, щоб систематично поучували шкідвору про обов'язок поводитися культурно супроти туристів і подорожних. Всякі вибрики молоді супроти подорожних слід якнайгостріше поборювати, впливаючи одночасно відповідними виховними методами на поведіння молоді поза школою.

— Хто виграв на лотерії? В нинішній тижневій Держ. Кляс. Лотерії впали виграні на такі сля: 20.000 зод. на ч. 14539, 10.000 зод. на ч. 36364, 5.000 зод. на ч. 147161 184309, 2.000 зод. на ч. 64986 111789 174251, 1.000 зод. на ч. 11111 134267 136131 138090 145965 160797, 500 зод. на ч. 1748 3198 5459 15965 25529 46674 60814 8707 100444 102518 114745 147971 174732 17513 177219, 400 зод. на ч. 12368 28125 32934 33418 54519 56502 62111 71855 89684 99614 102132 108982 109241 110784 148982 150538 158614 162102 160212 174512, 300 зод. на ч. 3668 13291 1372 10994 19074 33532 43376 53594 61976 64096 66535 66969 71352 73182 91102 114462 11493 115571 125264 139448 166242 179640, 10.000 зод. на ч. 18991 123657, 5.000 зод. на ч. 14401, 2.000 зод. на ч. 39964 93760 136736 184977, 1.000 зод. на ч. 47589 73798 64611 100845 136316 151795 164265 500 зод. на ч. 446, 11703, 50856, 61150, 73057, 90911, 93036, 101317, 105619, 112350, 125012, 152434, 400 зод. на ч. 7408, 15110, 14797, 17926, 37153, 45337, 46070, 63872, 64745, 77729, 79719, 85522, 124292, 128543, 151732, 300 зод. на ч. 2724, 6616, 9910, 26333, 34141, 41164, 43516, 54517 64955, 66650, 96170, 103827, 110820, 113349, 117639, 131396, 150323, 151562, 156519, 183375, 164912, 181190, 181223, 250 зод. на ч. 2850, 4699, 7564, 10699, 18121, 21487, 22403, 23024, 24783, 44818, 55158, 58461, 61990, 62368, 71692, 72270, 72620, 73089, 74279, 84187, 89377, 90395, 90856, 91201, 96596, 102097, 102806, 114756, 116999, 120344, 124754, 125341, 125124 131132, 132147, 133509, 136970, 37113, 140576, 141391, 144301, 144324, 146076, 149320, 149868, 150296, 160042, 169918, 171220, 171373, 174157, 174943, 250 зод. на ч. 448 23370 24570 33267 34795 39398 39448 41468 45427 46752 50805 50311 57393 58316 69877 72080 73242 75048 76259 76429 91184 92972 94377 95293 98671 98940 91184 92972 94377 102782 102864 114047 119753 130913 134045 150142 165478 170959 184551.

— Засудили комуніста. Трибунал пресяних суддів у Львові розглядав справу Авраама Фалька, члена КПЗУ, що виголосив комуністичну промову на подвір'ї гарбарні „Пеліс“. Дістав за те 2 роки в'язниці.

— Жидівська фарма під Львовом. В Чижкові пов. Львів урухмлено з днем 1. ц. м. жидівську рілничу фарму, що обіймає рілні ділянки рілництва, огородинства, пчільництва і скотарства. Учасники фарми числом 10 призначені у винаймлених будинках, що знаходяться біля ґрунтів фарми. Тимчасом будеться ожноповерховий мешкальний дім і господарський будинок. Коли будинки будуть готові, число учасників побільшиться до 20. На фармі заложено шкільку овочевих дерев, крім того приготуються плантації білої морви задля плекання шовкопрядки та мала плантація винограду. Як пише „Хвіля“, матеріальний бік фарми забезпечений приватними пожертвуваннями.

— Громоваця над Рівенщиною перейшла минуто четверга. В селі Ясеневичах грім ударив церкву, яка швидко станула у вогні і згоріла до тла. Шкоду обчислюють на 60.000 зод.

— Селянин кандидатом до почесної нагороди. Польська академія літератури виготовила для правильних почесної відзнаки т. зв. академічного лавру. Першим кандидатом до такої срібної відзнаки за освітню діяльність і поширення культури став малоземельний селянин Антін Кузьтури став малоземельний селянин Антін Кузьмицький зі села Лятовичі недалеко Маз. Мисьська. В своїй скромній хаті назбирав він понад 3 тисячі рілних книжок, які доходять під саму стелю. З цієї бібліотеки користує ціле доoko

тисіч селянство. Куамірський став збирати гроші через 40 років і за свій тяжко зміра-
ний триш надбув бібліотеку, а якої мають
тисячі інших селян.

Новий президент м. Станиславова. У четвер
рада м. Станиславова вибрала посла-
дого Замислав Стронського президентом міста
Станиславова. Вей 42 рази віддали на нього
голос.

Інтелекти до в'язниць. Волинські „ліни“
за одиницю (дуть за кроти на відпочинок. Ле-
жачи на ліжках, справа деяких нотарів, урядників
місцевого уряду, коморників і інших, Волинсь-
ких уряду сенатів. В Рівному начальник скарбо-
ного уряду за хабарі просто з кабінету поман-
яв у кайданах через місто до в'язниць. В
Львові пішов недавно на відпочинок дід з
„Львівка“ за якісь дрібні 12 тисяч зол. А цим
журештовано добре знаного б. директора
кредитної каси й дир. електривні „Вольт“
Львів, який з доброго серця видавав позички
тисячі десятків тисяч зол. без належного за-
безпечення.

Небійка вернулася з гробу. Недавно то-
го жакка залізничного дорожника Григ. Скиби-
на ввечері під Львовом, 63-літня Пелагія, по-
милувалася з чоловіком, виїхала з дому і біль-
ше не вернулася. За кілька днів трамвай на вул.
Городицький переїхав одну старушку, в якій
Соба півав свою жінку. Похован її як слід,
вирішили з родиною поминки і поставили на до-
рожній хрест з написом „Пелагія Скиба“ і т. д.
Того часу минув тиждень, аж колисуть у ха-
ло „сиротилого“ влітку отираються двері і на
порог ставула „похована“ Пелагія Скиба. Роз-
дана олівки здивування, ну і радости, бо по-
казало, що розжалена Пелагія поїхала до
своєї родини в Городку і там спокійно провела
декілька тижнів. Врешті затужила за чоловіком
і вернулася до дому.

Зловживання на шкоду населення, що по-
терпіло від повені. В Новому Торзі арештовано
виробів повітового виділу Романа Врублев-
ського, Войтиха Банькоша, Барицького і Котар-
ського за зловживання при роздаванні підмог насе-
ленню, що потерпіло шкоди від повені. Арешто-
вано теж Маркуса Гросса, купця з Нового Тор-
за, звинуваченого в цю справу.

Краса хроніка. До будинку греко-кат. ка-
пелану в Перемишлі добулися вночі вікном зло-
дій, які вийшли в мурі і дісталися до мешкання
краса Мрида, а коли там нічого не знайшли
дістали до о. міграту Левинського. Тут їх спо-
стияли і злодії втікли, залишивши на пам'ятку
злого. — Громадського писаря з Білої пов.
Злата Петра Кунька засуджено за грошові
зловживання на 10 місяців в'язниці.

По американськи. Господар Кравце з Ма-
ршальської пов. Хойниці вибрав з банку біль-
шу грошей. Ледви вернувся додому, перед
ним вийшов самохід, з якого висліло кількох за-
мислених людей, що увійшли до мешкання
Кравця і вилучили грошей. Знали видко, що він
мав багато грошей. Коли нападений відмо-
вив, вони побили його, сплиднували ціле меш-
кання й забравши гроші, втікли самоходом.
Полише шукає за ними.

З Польщі. У Вільковцях пов. Бяла відбу-
вся 11. п. м. ввечері Івонга Дашинського, ко-
мандира крайового маршала і лідера ППС, зі
своєю Целіною Кемпнер. Дашинський пере-
їхав на лікуванні в Домі здоров'я в Бистрий
Виспій. — Президент Мосійський помилював
Григорія Чекуру, засудженого на смерть
за вбивство судді Тшове в Тарнобжегу,
арештувавши йому кару на досмертну в'язницю.

Стерилизаційна афера в Сирії. Жандарме-
ри в Німандорфі біля Леобену ствердили, що
Григорій в околиці знаходиться багато мужиків,
яких хтось перевозив стерилизацію. Вона роз-
несла нагляд над підозрілими людьми й остато-
чю арештувала колишнього студента медицини
Барсана, румунського громадянина та
жінку Маркуса Зеленики, які призналися, що це
вони виконували операції. Зеленика везував
лікарств на емуків, вистояючи на залізничо-
му дворі, де вони приїздили зі спеціальним
лікарським знаком. Він відважив їх до мешкання
в місті, де ждав на них Барсан і брався зараз до
операції, за яку була встановлена такса 85 ші-
лінків. Барсан і Зеленика управляли своєю прак-
тикою ще від 1932 р. і відповідали вже раз за те
перед судом, при чому Барсан дістав 9 місяців
в'язниці. Обох знову арештовано, а жандармерія
спрається тепер викрити всіх, що піддалися
стерилизації.

Рівні вістки. Рада Фондації Карнегі в Газі
примістила мирову премію 19.000 фальоринів за
1933 р. Літ. Нації: гроші призначені для роз-
витку радіотелефонної сітки Ліги. — Австрій-
ський президент ген. Штаремберг здав селит на
вільно. — Португальський президент генерал

Кармон дістав титул маршала від парламенту.
— В індійському парламенті поставили вимогу,
щоб заборонити населенню вживати чарі. — На
світських летунів Попова і Василенського, що
під час бурі мусіли осісти на степах Сталінград-
ського району (Царицин) напали вовки: лету-
ни ледви втікли. — На острові Трістан де Кунія
будують метеорологічну станцію. — Під час
виборів на президента стейту Пару у Бразилії
прийшло до кривавих бійок; три посланці убиті. —
У Відні скінчила самогубством наслідком не-
прастєній відома російська татениця Софія
Несторова-Георгієва, що була рік примабалери-
вою в Софії. — В Кантоні під час кінового сеан-
су заважали театральний будинок, причому
згинувло кільканацяць осіб, а кількадесять по-
товклося.

Анени спрямовані на село. Конфлікт по-
між міським голодом розваги і сільським голо-
дом культури є давній і здавалося, що він не
дається полагодити. Радіо, зі всією свідомістю
значіння, яке воно має у суспільності, намага-
ється цей конфлікт вирівняти шляхом можливо
кращого задоволення суперечних потреб. Тре-
ба віддати місту з радіової програми те, що во-
му належить — і віддати селу те, чого воно
домогается. Цей принцип можна бачити у кож-
ній точці нової радіової програми. Вона скла-
дена так, щоб задовольнити розваги місту і ко-
ристь селу. Тому міські слухачі повинні тямти
і розуміти, що позбавлення їх на кілька хви-
лин радіової аудиторії є лише дрібною жертвою
людини, насиченої культурою, в користь того,
хто її прагне. Ця жертва може є лише тимчасо-
ва, але покищо вона є konieczна. Радіо на селі
має вже натеper своїх 30 тисяч абонентів, тоб-
то біля 150 тисяч слухачів. Це є армія поступу
на селі. Це є чинник, що приймає з радіації вищі
інтелектуальні цінності, кращі поняття про
життя та працю. Кілька аудиторій для них на
протязі тижня, є лише мінімальним задоволен-
ням їх потреб. Але власне тому це конечно за-
доволення потреб села у радіовій програмі не
повинно викликати нарікань. Є потімлючим
явищем, що саме кількості слухачів на селі та
у містечках зростає найшвидше. Там є нероз-
роблене поле діяльності для радіофонії, яке
почали розробляти не так давно і то з блис-
кувичи наслідками. Це є наслідки доцільно
перепровадженої акції знижки абонаменту та
пропагандової акції, спретої на суспільних за-
сладах. Що місяця на селі прибуває більш менш
7.000 нових абонентів радіації. У селах і містеч-
ках працюють вже тепер інструктори, вишко-
лені на спеціальних курсах радіового приспо-
сіблення. Це повні ентузіазму молоді люди, що
працюють не для матеріальної вигоди, але у
зрозумінні ідеї поширюють великий спорт
слухання радіації. Хоча на разі акція обіймає ли-
ше центральні воевідства, таких курсів відбуло-
ся вже біля 50 з трьома тисячами учасників. Не
можна забувати, що шойно розпочата акція
радіофонізування шкіл є продовженням та роз-
виненням ідеї радіофонізації села. Відбірник
у школі — це передусім виховування радіового
слухача від наймолодших років, виховування
його в цілях вірного користування радіовою
програмою для себе та найближчих осіб. Мо-
лодь призначена до радіації залишиться йому
вірною назавжди. Майбутнє радіації є у розпо-
судженні його на селі та у малих містечках. Те-
пер ми наближаємося до сезону, який до деякої
міри цю акцію припинить, але майбутня осінь
принесе більш додатні наслідки. Один раз
зроблений досвід переконав про величезні
можливості

Новинки Держ. Львотерії. Дня 5. п. м. відбулася
в Генер. Дирекції Держ. Львотерії пресона конферен-
ція, на якій дир. Ст. Маркус познайомив приваних зі
аміаками, введеними до 33 Держ. Львотерії. Найбоско-
ніша з тих амій — це нове додаткове зликовне татис-
ня, рійне від 3-ої класи львотерії тим, що грач, який
випусти львотерію 4-ої класи, матиме змогу виграти в цьо-
му татисненні даром ще, хоч і невеликі, але в передра-
діальному часі дуже потрібні виграти по 100—200 зол.,
теж і біаки, які виплачуватимуть колектори та Генер.
Дирекція день після татиснення, що відбувається 20.
грудня п. р. Татиснутимуть з числа, що не виийшли в ні-
якій класі, а стататимуть з них тільки звичайний 30
проц. для Держ. Скарбу. Далі дир. Маркус пояснює
50-золотові виграти сказав, що здійсності не що інше,
а ставки дають змогу грачеві без великого ризику про-
бувати дальшого шаста на львотерії та не впливають
ніяк на змогу добути й більш виграти. Нарешті за-
репрезентував дир. Маркус представникам преси нове
львотерійне колесо, крайового виробу, що приїде на мі-
сце дотеперішнього, яке 100 лт уже виконує свою
службу. Воно краще тим, що виийше краще зянтки
з числами та є в постійному русі, а тим самим не до-
зволить уже нікому жалітись, що числа недостатно
перемішані, як досі було не, коли колесо кожний раз
купивали, коли не робила сирітка.

Листування Редакції.

„К. в. З.“ Наму шиме статті отримали. Дякуємо.
Редакція.

З найліпших найдешевші і свої рідні
це **ПАПЕРЦІ І ТУТКИ**
150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА“
Фабрика в Тернополі. — Фабричний склад:
Львів, ул. Бляхарська 11.
Можна дістати в кожній крамниці!

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О. У. Н.

Дня 5. квітня ц. р. відбулася в лупському о-
кружному суді розправа проти 22-літнього Ва-
силя Петрука і 19-літнього Олексія Цесюка з с.
Жидичина б. Лупька, обвинувачених у принале-
жності до О. У. Н., а зокрема В. Петрука, що
писав і вислав був, православному парохіві Жи-
дичина П. Пятаченкові анонімний лист з вимо-
гою зложити 50 зол. на О.У.Н. Після двогодин-
ної розправи суд засудив: В. Петрука на 4 роки
й 6 місяців в'язниці, Цесюка — на 3 роки, обох
з позбавленням гром. прав і врахуванням слід-
чого арешту. Боронили: Петрука — адв. С. Під-
гірський з Ковля, Цесюка — адв. Скабалди з
Лупька.

ЗНЕСЛИ ПРИПИНЕННЯ КАРИ.

Окружний суд у Рівному відкалав завіше-
ня (припинення) кар: Михайлові Медвиському,
Раїсі Зілінській (півтора року в'язниці), Андріє-
ві Лобарові, Євгенії Трачуківній, Варварі Шере-
метівній і Галині Козубській (дм поправи). Всіх
їх засуджено 20. грудня 1933 р. у відомому про-
цесі „Юнака“, але суд кару їм тоді був припи-
нив. Постанову свою суд мотивує тим, що засу-
джені „зле поводитись“. Засуджені внесли скар-
гу до апеляційного суду в Люблині, але звідти
прийшло рішення відмовне, себто присуд о-
кружного суду затвердили.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК“: „ЛЮДИНА, ЩО ПРОДА-
ЛА ГОЛОВУ“.

Цікава тема: талановитий бідний журналіст
причиняється до незвичайної популярності од-
ного багатого газетного підприємця, пишучи від
його іменем. Виступає він проти великих фабри-
кантив зброї, що для власного інтересу пруть до
війни, щоб абувати свої виробі. Власник соці-
алістичного денника придбавши вже імя та гроші
своїми статтями йде на компроміс з підприємця-
ми зброї. Вибухає війна. Журналіст, що продав
свій талант — теж йде на фронт. Після довгого
часу довідується він тем випадково про деякі
закулісові нитки інтриги, якою опутав його ко-
лишній прадедасць. Вириває теж підозріння
щодо його жінки, яку він безмежно кохає. Тех-
нічно фільм має одну важну позимку: в ній б-
чимо те, що одоудав герой цієї трагедії, а опо-
відав він теж те, чого він ніяким робом не міг бачи-
ти ані навіть знати. Але глядач може і не за-
примітити цього серед жававої акції. Дуже добрі,
хоч мало відомі актори.

ДИВОГЛЯДИ.

ГРАМОФОН У ШТАНАХ.

Один львондоський винахідник збудував ма-
лосенький грамофон, який назвав кишечковим.
Важить цей грамофон 220 грамів і можна носити
його зі собою на вулиці. Дома, чи під час прохो-
ду, коли хтось нудьгує, можна закрутити собі
грамофон і слухати. Як буде виглядати вулиця
з такими тисячами розспіваними грамофонами
— жак подумати.

КОРИСТЬ ІЗ В'ЯЗНИЦІ.

У Мадриді засудили відомого купця Говалла-
са за фальшиве банкруцтво. Сидів Говаллас у
в'язниці і вичитав звістку, що якийсь видавничий
розписав конкурс на повість за 10.000 песет
натороди. Сів, написав повість і вислав рукопис,
очевидячки анонімово. Дістав першу загороду.
Тепер він славний. Уже написав до міністерства
сприведливости прохання, щоб йому дарували
кару. Коли обіцяє, що не буде вже торгувати, а
писати романи, певно його звільнять.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇН-
СЬКОЇ НАПІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТІ!

